

Polisiýa ministri

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Polisiýa ministri POLISIÝA MINISTRI

Ol wezipedir derejäniň hatyrasyna hiç zatdan gaýtmady – kürsä ýetibilmek we kürsüde oturmak üçin bar zatdan geçdi...

Ol hemiše işi şowlaýanlaryň ýanynda durdy – ýyldyrym çaltlygynda bir oň-bir muň ýanyna agyp-dönüp ýördi...

Onda hiç bir etiki prinsipden nam-nyşan ýokdy: üýtgäp durýan syýasata öz çaltlygynda uýgunlaşdy – bir görseň-ä konserwatiw (dindar), bir görseňem rewolýusioner boldy, aslynda onuň ýeke-täk gulluk edýän zady tarapyny tutýan günü güýçli topardy... (ýeri gelende öñ agzasy bolup ýören dini tarykatynyň iň ganym duşmany boldy!)

Ol şahsy bähbitlerini we maksatlaryny hemme zatdan öñe tutdy, munuň üçin öňünden çykany basylap geçdi. Söýgi, mähir-myłakat, dostluk, borçlulyk, minnetdarlyk ýaly duýgulardan binesipdi, diňe özünü bilyärdi, ýeri gelende öñ gullugyny eden häkimiýetiniň kellesini almak isleýän toparda ýer aldy...

Ol bet pyglynyň ýesirine öwrülen, doýdum-dolmaz açgöz syýasatçynyň iň gowy mysalydy...

Partiýa ýolbaşçylyk etdi, halk deputatlygyna saýlandy, polisiýa ministri boldy.

Gan görmese günü geçmeýän iň ýowuz ministrleriň biridi – özüne garşıyaş hasaplan kişileriniň barsyny «terrorçy» yylan etdi. «Gassap» adyny aldy. Kimi öldürse «ýurt üçin» diýdi.

Milletparazlyk etmekdenem çekinmedi, «o diýen sap däl-hapa gany dökmek biziň borjumuz» diýyärdi.

Häkimiýetiň «Beýik lider» diýip atlandyrylan ýolbaşçysy-da onuň edýän zorluk-sütemlerini görüp howsala düşdi, oňa bolan ynamsyzlygynyň ýerini wagtyň geçmegin bilen gorky gaplap aldy – polisiýa ministri wezipesinden alyp, pes wezipä bellejek boldy.

Kimdigini tanadyňz gerek?

Duruň, duruň! Howlukmaç netijä gelmäň – çünki hazır muňa meňzeş adamlar kän ahyryn!

Sözümize dowam edip, ýumagyň ujuny çözsläbereliň:

■ INTRİGAÇY

Ol häkimiýetiň iň güýcli ministrleriniň biridi.

Ol (halk bilimi ýaly) hemme babatda günde diýen ýaly söz sözledi, hemme wakanyň içinde bolup, möhüm «rol oýnamagyň» kül-külünde gezdi, şeýtmek bilen ol aslynda, düşünene «häkimiýet meňki!» diýyärdi.

Ol hemiše habar beriş serişdeleriniň üns merkezindedi.

Ol syýasy güýç gazanmak üçin ýerasty dünýäsiniň hekemleri (mafíýa we worzakonlar) bilen işleşdi, her şübheli işde onuň eli bardy.

Ol özi barada çykýan her habary ýalana çykaryp bilýän intrigaçydy. Düýn ham-çam bolup gatnaşan adamsyna «Kim sen, men seni tanamok!» diýip bilýärdi.

Ol jansyz provokatorlary ulanmagyň ussadydy, şeýdip garşıdaşlaryny aňsatlyk bilen duzaga düşürýärdi.

Ol wezipesini çäksiz baýamagyň serişdesi hökmünde diňe öz bähbitleri üçin ulandy, ýarag söwdasyndan ummasyz pul gazandy, syýasy güýjuniňem maddy binýadyny pugtalandyrdy.

Ol uruşyň arkasından baýlyk toplamak üçin häkimiýeti käbir ýurtlaryň garşysyna uruş yqlan etmäge iterdi.

Ol ýeri gelende agdarlyşykçylar bilen dil birikdirip, häkimiýetiň başynyň «agdarylmaýnda» aýgytlaýy rol oýnady.

Ol islendik hyýanatçylykly mysalda özüne çapraz gelmeýän syýasatçydy.

Tanabildiňizmi?

Hawa, adamyň inini düýruktdirip biljek derejede ikiýüzli we

garadangaýtmaz bu syýasatçy kim?
Aslynda munuň jogaby diýseň kyn. Çünkü bular ýaly syýasatçy
juda kän ahyryn, şeýle dälmى?
Indi sözümi jemlesemem bolar:

■ ÖZÜNE GULLUK EDÝÄN HILEGÄR SYÝASATÇY

Käbir okyjy ýokardakylary okap, muny ýurdumyzdan kimdir «birine» meñzeden bolmagam ahmal! Ýok, sessiz kino oýnamagymyza dowam etsek: soragyňzyň jogaby «ýerli» däl, «daşary ýurtly»!

Ýumagyň iň soňky ujuny bereýin:

Stefan Sweýg, Lorens Darrel, Jon Dikson Karr, Dennis Witli, Edward Grierson, Patrik Zýuskind, Uinston Grem, Bernard Kornuell, Žan-Klod Brewill, Jerald Wogan-Hýus, Katerina Delors ýaly ýazyjylar bu barada ýazdy.

Ol barada romanlar ýazyldy, dokumental we çeper kinofilmler, teleseriallar surata düşürildi, pýesalar sahnalaşdyryldy. Onuň keşbini Ýewropanyň iň gymmatbahaly kinoeseri bolan we 2002-nji ýylda efire goýberilen miniserialda fransuz aktýory Jerar Depardýo janlandyrды.

Indi adyny aýtsamam bolar:

Žosef Fuše (1759-1820)...

Fransuz syýasatçysy... polisiýa ministri...

«Maksadyňa ýetmek üçine näme etseňem bolýar» diýen syýasatçy...

Wagty-sagady gelende nikaby sypyrlyp, sürgüne ýollanan betpygyl oýunbaz...

Hemme döwürleriň adamy bolan Žosef Fuşäniň obrazyna hemmetaraplaýyn baha berse bolýar. Ýagny...

Ol düýnem bardy, häzirem bar!

Stefan Sweýg bu barada «Žosef Fuše» atly awtobiografi kitabynda şeýle ýazdy:

«Diňe görünsiz açgözler biri-birlerini ýok edip bolandan soň sabyr edip garaşyp bilenleriň we akyllylaryň wagty gelýär...”

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 04.05.2021 ý. Publisistika